

**Adami Tanneri E Societate Iesv, S. Theologiæ D. Et In
Academia Ingolstad. Professoris, Theologiæ Scholasticæ
Tomus ...**

Cum triplici Indice

De Fide, Spe, Charitate, Iustitia, Religione, caeterisq[ue] virtutibus [et]
vitijs: ac varijs hominum statibus. Secvndæ Secvndæ S. Thomæ
Aqvinatis Respondens

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1627

IV. An Romanus Pontifex iure diuino sit caput Ecclesiæ, & an sit de fide
hunc numero Pontificem esse verè Pontificem, & totius Ecclesiæ caput, &
an is aliquando ea potestate possit excidere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72877)

Romanos Pontifices eius successores esse. Pugnabis ergo pro illo orbis terrarum contra insensatos.

146 Quæ cum ita sint, ulterius aduertendum, non quoslibet Episcopos earum Ecclesiarum, quas Petrus fundauerat, nec quoslibet etiam Petri successores, eos esse, ad quos singularis illa ac infallibilis Petri potestas regendi vniuersam Christi Ecclesiam iure pertinet; sed solum eos, qui eius sunt successores in ea cathedra, quam ipse ad mortem vsq; constituit, et per se tenuit ac administravit. Cuius ratio hæc & euidentis ratio est, in ipsa scriptura sacra citato loco Matthæi 16. Luca 22. & Ioannis 21. fundata. Quia potestas illa vni Petro, vt dictum, à Christo tradita & commissa, nec in plures diuidi poterat, nec à Petro deferri vel abijci, quamdiu in viuus esset; nec adeo etiam ad vllum alium transire, nisi ad eum, qui eius primum post mortem esset successor. Omnes autem eius alij vel successores, vel Vicarij Episcopi, qui varijs alijs Ecclesijs à Petro fundatis præterierunt, habebant quidem à Petro Episcopalem potestatem & auctoritatem particularem, suas quique Ecclesias regendi & administrandi; sed generalem illam ac infallibilem auctoritatem Petri gubernandi ac sustentandi vniuersam Ecclesiam ab eo minime acceperunt.

147 Ex quibus proinde, auctoritatem illam Petri, & potestatem singularem regendi Ecclesiam vniuersam, eamque & infallibilem & ordinariam, ac perpetuo in Ecclesia permanentem, atque ad Petri quoque successores spectantem, permanisse solum in Ecclesia & Cathedra Romana, eiusque Rectoribus ac Episcopis Romanis, vt pote legitimis Petri Apostoli post mortem successoribus, hoc syllogismo demonstramus. Infallibilis Petri potestas & auctoritas regendi vniuersam Ecclesiam, fuit ordinaria, ac in Ecclesia permanens, adeoque non in solo Petro, sed & in eius post mortem legitimis successoribus perpetuo ad finem vsque mundi perdurans, vt ex dictis antea, ac præcedenti dubio constat: sed nulli alij, præter Romanos Pontifices, fuerunt Petri post eius mortem legitimi successores: Ergo potestas illa & auctoritas infallibilis Petri regendi vniuersam Christi Ecclesiam perdurat ac permanet vsque ad finem mundi in Pontificibus Romanis.

148 Minor patet ex dictis. Quia licet Petrus etiam alias complures Ecclesias fundarit, Antiochenam etiam per se aliquamdiu rexerit, tamen in alijs successores habuisse dici non potest; cum in ijs nunquam fuerit antecessor, hoc est, eas ipse Ecclesias per se nunquam rexerit. In Antiochena reliquit quidem successores, sed non post mortem; ac proinde cum ipse suam sibi à Christo concessam potestatem, & auctoritatem infallibilem vniuersam Ecclesiam regendi, ante mortem nunquam abdicarit, vt pote diuino sibi mandato inunctam; necesse est fateri, eum successoribus suis in cathedra Antiochena minime reliquisse, sed secum Romam transfuisse, atque post mortem primum suis illis in eadem Romana Cathedra successoribus integram, & quasi iam possessore ac Domino vacuam reliquisse.

149 Denique est, & fuit in Ecclesia semper aliquis

legitimus Petri successor, in cura illa vniuersali Ecclesiæ, vt dubio præcedenti dictum: sed nullus alius ne fingi quidem potest Petri in ea cura successor, quam Romanus Pontifex; vt pote in quem solum & totius Ecclesiæ praxis, & totius antiquitatis testimonia conspirant, vt dictum. Ergo &c.

Quæ vero contra Catholicam hanc veritatem magna ex parte calumniose conficta, aut inepte disputata à Sectarijs obijciuntur, fuse dissolui part. 2. Anatomix Confess. August. demonstrat. §. 18. quæ nihil opus est hoc loco repetere; quando præsertim pleraque iam antea à Bellarmino & Gregorio de Valentia locis citat. luculenter refutata sunt, & potissima ex ijs dub. 5. alia occasione necessario dissoluenda erunt.

DVBIVM IV.

An Pontifex iure diuino sit caput Ecclesiæ, & Petri successor: & an sit de fide, hunc numero Pontificem esse vere Pontificem, & Ecclesiæ caput; & an aliquando possit ea potestate excidere.

Ad S. Thomæ 2. 2. q. 1. a. 9. & 10.

150 DE primo quæsto sequentes assertiones statuumus. Assertio I. Etsi quidem aliquo sensu de fide sit, Romanum Pontificem diuino iure Petro succedere, & totius Ecclesiæ caput esse; tamen non ita ex fide certum est, Pontificem Romanum, hoc ipso, quod Romanus Pontifex est, diuino iure Petri successorem esse, in vniuersali illa Ecclesiæ cura; ita vt summa illa auctoritas gubernandi Ecclesiam, directa institutione ac lege diuina Romanæ Cathedræ inseparabiliter annexa sit; licet nec hoc absque temeritate negari possit. Hanc assertionem probant & tuentur Turrecremata lib. 2. de Ecclesia cap. 4. Canus lib. 6. locorum Theolog. cap. 4. 5. 6. Driedo lib. 4. de varijs dogmat. cap. 4. part. 3. Bellarminus lib. 2. de Pontifice cap. 12. & Gregorius de Valentia hic quæstione 1. pun. 7. §. 38. & alij communiter contra Dominicum Sotum lib. 4. sentent. distinct. 24. quæst. 2. art. 5. qui Ecclesiastico solum iure supremam illam auctoritatem Cathedræ Romanæ annexam esse docuit.

151 Probat eadem assertio quoad primam partem. Nam Romanum Pontificem Petro diuino iure successisse, atque ita eodem iure diuino esse totius Ecclesiæ caput, tripliciter intelligi potest. Primo, & vno quodam sensu ita potest intelligi, vt solum ipsa successio, qua aliquis Petro in regimine vniuersalis Ecclesiæ succedere debeat, sit de iure diuino, & ex Christi institutione profecta; hoc ipso nimirum, quod potestas illa à Christo non soli Petro, sed etiam eiusdem successoribus tradita est; idque ipsum adeo officium guber-

nandi

nandi totam Ecclesiam, velut ordinarium, ac perpetuo in Ecclesia duraturum, à Christo institutum fuit. Et hoc sensu absque dubitatione ex fide certum est, Romanum Pontificem diuino iure Petro succedere, vt ex dictis constat,

152 Secundo intelligi hoc potest, de coniunctione potestatis illius cum persona Romani Pontificis, non absolute, & in sensu diuiso, sed in sensu cōposito, & ex suppositione, quod is videlicet, post mortem Petri consentiente Ecclesia, successor Petri, & totius Ecclesiæ Pastor legitime electus est. Et hoc etiam sensu à nemine Catholico negari potest, Romanum Pontificem, tanquam Petri successorem, iure diuino habere potestatem in vniuersam Ecclesiam; cum aperte sequatur, ex priori sensu eiusdem propositionis; nec minus verum sit, & certum, quam quod Ioannes v. g. posito quod sit Sacerdos, diuino iure habeat potestatem consecrandi, vt recte dixit Bannes hic quæst. 1. art. 10. dub. 4. Et propter vtramque causam, absolute dicendum & fatendum est, Episcopum Romanum iure diuino esse Petri Successorem, & totius Ecclesiæ caput, vt notauit Bellarminus cit. cap. 12. Ex quibus proinde satis patet prima pars assertionis.

153 Tertio vero intelligi id potest, de coniunctione potestatis illius cum persona Romani Pontificis absolute: & ad hunc sensum spectat secunda pars assertionis. Quæ quidem ex eo probatur. Quia omnes illæ Sanctorum Patrum sententiæ, quibus asserunt, Romanæ sedis Episcopum, ex Christi institutione, Petro successisse, intelligi absolute possent, iuxta sensum, primæ partis assertionis; nimirum vel de ipsa institutione potestatis illius abstractè; siue etiam ex hypothese quadam, posito nimirum, quod Romanus Pontifex est is, quem Ecclesia ipsa successorem Petri constituit, siue id suo arbitratu, siue ex peculiari Christi institutione faciat: ex quo intelligi posset, adhuc non satis esse determinatum, an reuera Romanus Pontifex, hoc ipso, quod talis est, iure diuino, an solum iure Ecclesiastico, Petro Apostolo succedat.

154 Tertia pars assertionis ex eo probatur; quia SS. Patres simpliciter & absolute ita loquuntur, Romanum Pontificem, hoc ipso scilicet, quod Romanus Pontifex est, diuino iure & institutione Petri successorem esse; atque ad hanc rem ipsam probandam scripturæ testimonia accommodant; qui proinde rectius & conuenientius ita absolute intelliguntur. In quo genere speciatim notandum illud Concilij Lateran. in cap. *Damnatus*, de Sum. Trinit. & fide Cathol. Vbi Ecclesia Romana dicitur, *Deo ipso disponente, mater & magistra omnium Ecclesiarum*. Accedit, quod Marcellus Papa epist. ad Antioch. scribit, Petrum, iubente Domino, Romam Sedem suam ex Antiochia transtulisse.

155 Quod ipsum etiam confirmat illa historia, qua Petrus Roma abiturus, speciali Christi admonitione, Romæ vitam finijt, vt Ambrosius orat. contra Auxentium, quæ extat lib. 5. Epistolarum, post Epist. 32. & Egesippus lib. 3. excidij Hierosolymit. cap. 2. testantur. Quo ipso indi-

catur, voluisse Christum, nullum alium Petri post mortem esse successorem, quam Romanum Pontificem. Quare etiam Gregorius de Valentia cit. §. 38. ait, contrariam Soti opinionem, *in re tam graui, videri nimis singularem, nec vero satis tutam*.

156 Etenim non parum interest, vtrum humano, an diuino iure Romanus Pontifex sit Petri Successor, vt recte notauit Gregorius de Valentia, loc. citat. Nam si humano duntaxat iure Petro succedit, fieri posset eodem iure humano & Ecclesiastico, vt Petri Successor non esset Romanus Pontifex, sed vel alterius, vel nullius certæ Sedis Episcopus. Si autem diuino iure institutum est, vt ipse Romanus Pontifex Petro succedat, tum id institutum penitus fixum, & ab Ecclesia immutabile est. Deinde si potestas illa à Romana sede penitus immutabilis est, tunc Romana etiam particularis Ecclesia absolute erit indefectibilis; alias non item, vt inferius dicitur.

157 ASSERTIO II. Certum nihilominus, & indubitatum esse debet, Romanum Pontificem supremam illam totius Ecclesiæ regendæ auctoritatem non ab hominibus, sed à Deo accipere, atque adeo Romanum Pontificem non ab hominibus, sed à Deo constitui totius Ecclesiæ Pastorem & caput. Ita ex communi Catholicorum sententia, post Turrecrematam lib. 2. cap. 38. 44. Caietanum opusc. 1. de auctor. Papæ cap. 13. & 2. part. Apol. cap. 22. Turrianum lib. 1. cont. Centur. cap. 18. recte docent Gregorius de Valentia q. 1. punct. 7. à §. 26. & alij. Probatur & declaratur. Nam siue Romanus Pontifex, quia talis est, Petro absolute diuino iure succedat, siue iure Ecclesiastico, certum est nihilominus, Romanum Pontificem, posteaquam ab Ecclesia electus est, immediate à Christo iurisdictionem accipere. Non enim accipit illam ab electoribus suis Cardinalibus; neque à tota communitate Ecclesiæ; quamuis eiusmodi electio requiratur saltem tanquam conditio sine qua non, vt suprema illa potestas Pontifici conferatur: quia potestas illa Pontificia maior est, quam sit vel potestas Cardinalium, vel reliqua totius Ecclesiæ, secluso Pontifice, vt magis patebit inferius dub. 8.

Deriuatur ergo potestas illa ex lege & decreto quodam diuino, quo Deus certo statuit, personæ rite electæ auctoritatem illam, & potestatem vniuersalis Pastoris & capitis conferre, ac simul eidem infallibili quodam ductu assistere in ijs rebus, tam fidei, quam morum decernendis, quæ ad communem fidelium salutem, fideique integritatem pertinent: quod quidem decretum diuinum nulla humana auctoritate & potestate suppleri posse, satis per se manifestum est. Hinc ea etiam ratione, Summus Pontifex alijs Prælati Ecclesiæ, eminere existimatur, quod alij omnes, ex veriori, suam iurisdictionem à Pontifice, Pontifex vero eam à Christo immediate accipit, vt post alios tradit Bellarminus lib. 2. de Pontifice cap. 17. & lib. 4. cap. 24.

159 Ex quibus aperte etiam falsitatis redarguitur, quod huius temporis Nouatores dicunt, Roma-

num Pontificem suam illam potestatem ac primatus excellentiam accepisse ab Imperatoribus; puta vel à Constantino, vel à Carolo Magno, vel à Phoca, vt pluribus ostendit Bellarminus lib. 2. de Pontifice cap. 17. & fusius à me contra Sectarios disputatum in Dioptra fidei libro. 3. cap. 8. Nam si proprie neque per Apostolicam quidem auctoritatem, aut Conciliorum statuta, Romanus Pontifex est totius Ecclesiæ caput & pastor, seu Primas, multo minus auctoritate Imperatoria talis esse potest: cum Imperatorum non sit alijs conferre ecclesiasticam & spiritualem potestatem, cuius ipsi exortes sunt, vt probauimus dub. 1. certe Pontificem suam illam summam potestatem non ab alio habere, quam à eam habuit Petrus; neque Petrum aliunde habuisse, quam à Christo, & institutione Christi, satis ex scriptura, Patribus, & totius antiquitatis historia probauimus dubio præcedenti.

160 Quod ad secundum quæsitum attinet, vtrum sit de fide, hunc numero Pontificem, quem tota Ecclesia tanquam legitime electum agnoscit & recipit, esse vere Pontificem, & totius Ecclesiæ caput; Certa sunt sequentia. I. Id quod in re dubia fidei, ab hoc numero Pontifice, quem tota Ecclesia vt legitime electum agnoscit & recipit, publica auctoritate rite definitum, toti Ecclesiæ credendum proponitur, ab omnibus tanquã de fide certum esse recipiendum; nõ minus, quam si Deus speciatim reuelasset, eum esse vere Pontificem. Ita ex comuni docent Bannes hic q. 1. a. 10. dub. 2. ad 2. Gregorius de Valentia q. 1. pun. 7. §. 39. & Lessius l. 2. c. 35. dub. 25. n. 146. qui simul etiã recte addit, talem, & si forte reipsa inualide electum, ratione tituli colorati, concurrente communi errore, in suis definitionibus habere infallibilem auctoritatem, Deo illi propter commune bonum Ecclesiæ assistente. Ratio est; quia Ecclesia tota in eiusmodi rebus, quæ ad fidem & religionem pertinent, errare aut falli nõ potest; cum sit columna & firmamentum veritatis. 1. Timoth. 3. & doceatur à Deo omnem veritatem: cum ergo Ecclesia in dubijs fidei quæstionibus teneatur acquiescere definitioni eius, qui ab omnibus iure merito Pontifex habetur, impossibile est, falsum esse id, quod ita ab eodem Pontifice proponitur; Deo scilicet per singularem assistentiam eum infallibiliter dirigente, ne erret; siue interim si re ipsa sit Pontifex, siue non.

161 II. Non solum vt valde temerarium & scandalosum, sed etiam vt suspectum de hæresi, imo vt errantem contra fidem puniri posse eum, qui negaret, vere Pontificem & caput Ecclesiæ esse eum, quem Ecclesia pro tali, nullo interueniente dissensu, semel proposuit & acceptauit. Ita etiam nemine dissentiente, docet Bañes loc. cit. qui tamen addit; nisi quis forte ostenderet, illum non esse baptizatum, aut non esse virum; sed quæ hypothesis in acceptato Pontifice non est possibilis, vt dicetur. Ratio est; quia talis præsumi posset vniuersim negare summi Pontificis auctoritatem: tum quia talis propositio suã naturã ad concitandum schisma, grauemq; ac periculofam Ecclesiæ perturbationem tendit.

162 III. Imo etiam vno quodam sensu, de fide esse, hunc numero Pontificem esse vere Pontificem, & caput Ecclesiæ; nimirum, tum quia in abstracto de fide est, Pontificem Romanum rite promotum esse caput Ecclesiæ: tum quia de fide est, etiam, hunc numero Pontificem esse caput Ecclesiæ, saltem sub conditione, si reipsa sit legitime electus & promotus; vbi simul etiam supponuntur personæ habitus, & cæteræ conditiones ad valorem talis electionis requisitæ. Colligitur ex dictis, in simili, ad præcedentem dubitationis partem.

163 An vero id absolute sit de fide; duæ sunt Doctorum sententiæ. Prima absolute negat, id esse de fide. Ita Bannes hic a. 10. dub. 4. vbi ait: Etiam post summi Pontificis, & Concilij definitionem, solum haberi ex humana prudentia, & euidenti inquisitione, aut etiam ex infusa prudentia, cui potest subesse falsum speculatiue, quod hic est Summus Pontifex, & quod hoc est Concilium rite confirmatum & congregatum. Idem docet Castro de hæresibus lib. 1. cap. 9. vbi ait: Quamuis credere teneamur, verum Petri Successorem esse supremum totius Ecclesiæ Pastorem; non tamen teneamur eadem fide credere, Leonem, aut Clementem esse verum Petri Successorem; quoniam non teneamur ex fide Catholica credere, eorum quemlibet recte & canonicè fuisse electum. Et ante hos Turcremata lib. 4. Summæ cap. 9. ait, non esse de fide, sed sapere fidem, quod hoc est verum Concilium, quod hic est Papa.

164 Idem necessario sentiunt omnes, qui negant, conclusionem Theologicam, mediate solum reuelatam, seu ex reuelatis deductam, esse de fide. Fundamentum est: quia non potest infallibiliter constare, electionem vndeque fuisse validam; quando & ob incapacitatem personæ si forte mulier, aut non vere baptizata fuerit; & ob simoniam interuenientem, electio potuit esse nulla. Quamuis enim valde probabile sit, à duabus partibus Cardinalium concorditer factam electionem, non obstante simoniã, esse validam, vt quidam sentiunt, iuxta cap. Licet, de electione: oppositum tamen alijs videtur verius, iuxta cap. siquis pecunia distinct. 79. & decretum Concilij Lateranensis sub Iulio II. sess. 5. Quod etiam magis probare videtur Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 25. n. 145.

165 Secunda sententia asserit, esse de fide. Ita Gregorius de Valentia q. 1. pun. 7. §. 39. qui tamen limitat, si modo talis Pontifex aliquid circa fidem definiat. Eandem sententiam tradunt Salmeron tom. 13. part. 3. in epist. ad Rom. pag. 185. & Michael Vasquez in disputatione quadam 10. Iulij Anno 1602. Vallisoleti proposita, & Pontifici dedicata, vbi dicit, eam sententiam in Salmanticensi, Complutensi, Ingolstadiensi, Romana, cæterisque Academijs, à nostra Societate fuisse defensam.

166 Quæ mihi etiam sententia semper verior est visa. Ratio est. Quia conclusio Theologica ex vna propositione de fide, & altera saltem moraliter euidenti deducta, est de fide, ex dictis q. 1. dub. 3. sed hæc conclusio est talis: Ergo. &c. Minor probari primò potest hoc syllogismo: Omnis canonicè promotus ad cathedram Apostolicam

Petri, est verus ac generalis Ecclesie Pastor: hic est canonicè promotus & electus: Ergo. Vbi Maior videtur de fide; minor autem euidentem moraliter, ex testificatione nimirum humana quidem; sed adeo certa & explorata, vt merito credatur, ei subesse falsum non posse; quandoquidem supponitur, de legitima electione irrefragabili Ecclesie vniuersalis testimonio constare. Vnde etiam consequenter efficietur, pariter ex fide certum esse, hunc numero Pontificem, habere omnes conditiones requisitas ad valore talis electionis; adeoq; esse non foeminam, sed virum, ac vere baptizatum; idque siue aliquid circa fidem definiuerit, siue non; modo constet, esse legitime electum & promotum. Nam etiam si absolute & Metaphysice loquendo, fieri posset, vt mulier, aut etiam homo non baptizatus in Pontificem eligeretur, id tamen iuxta consuetum agendi modum, adeo est incredibile, vt moraliter censeatur impossibile.

167 Sed reuera hæc argumentatio à sola electione petita, non videtur sufficiens; quia vel per canonicam promotionem & electionem solum intelligitur illa, quæ externa specie, & in foro externo legitima censeatur, aut quæ simul etiam includit & supponit omnes conditiones, quantumuis occultas, ad valorem talis electionis requisitas, vt v.g. personam electam esse virum, non mulierem; esse baptizatum, &c. Si primum dicitur, maior illa propositio non est de fide; quia non obstante tali legitima electione & promotione, fieri posset, vt eius effectus occulto impedimento impediatur. Si secundum dicatur, tunc minor nec moraliter quidem est euidentem. Esto enim nonnunquam moraliter euidentem esse possit, huc esse virum, non foeminam; id tamen nec moraliter quidem euidentem esse potest, hunc esse vere baptizatum; non magis certe, quam alium hominem inter Catholicos educatum.

168 Firmior est igitur altera ratio, quæ ab acceptatione Ecclesie petitur. Nam impossibile est vniuersam Ecclesiam falli, in rebus ad communem totius Ecclesie Religionem spectantibus; cum sit firmiter veritatis: atqui iudicium, quo Ecclesia quempiam acceptat, & habet pro Pontifice est res ad totius Ecclesie Religionem pertinens: Ergo impossibile est, Ecclesiam in eo iudicio falli; ac proinde de fide est, eum quem vniuersa Ecclesia velut Pontificem acceptauit, esse vere Pontificem & caput Ecclesie. Vbi & maior, & minor propositio est de fide; sequitur ergo etiam conclusio de fide.

169 Nec obstat, quod fide diuina non creditur, hanc numero hostiam esse vere consecratam, nõ solum, quia vt fatetur etiam Bannes, multo incertius est, hanc hostiam esse consecratam, quã hunc numero esse verum Pontificem; sed etiam, quia cum ad propositionem fidei requiratur, vel vt secundum se immediate sit reuelata, vel vt euidentem deducatur ex duobus reuelatis, aut ex vna saltem reuelata, & altera euidentem, ideo merito quidem censeatur de fide esse, quod hic numero Pontifex sit verus Pontifex, vt dictum; non autem, quod hæc numero hostia sit consecrata, vt

quæ propositio nec immediate secundum se est reuelata, nec ex vna saltem reuelata, & altera euidentem deducitur, siquidem minor propositio, quæ post maiorem de fide subsumitur, semper manifeste est incuidentem & incerta, vt discurrentem patebit.

170 Idem autem, quod de hoc numero Pontifice dictum, etiam locum habet de hoc numero Concilio v. g. Nicæno, seruata proportione. Fuisse enim habitum aliquod Concilium Nicænum, idque etiam legitime conuocatum & celebratum, ac Romani Pontificis auctoritate comprobatum scimus euidentem quadam morali, ex consensu totius historie; id ipsum autem fuisse infallibile, per fidem credimus, simili quodam discursu supposito. Fateor tamen, etiam oppositam sententiam esse probabilem; nec in fide vlllo modo periculosam, vt pote quæ veræ fidei & bonis moribus nihil præiudicat, vt ex dictis colligitur: præsertim, quando multi negant, vllam propositionem immediate non reuelatam esse de fide, vt suo loco dictum.

171 Quod ad tertium questum attinet, an, & quare Pontifex hanc suam potestatem amittere possit, breuiter dico sequentia. I. Pontifex propria voluntate eam dignitatem renuntiare, ac deponere potest; idque etiam sine Ecclesie & Cardinalium consensu. Habetur ex cap. 1. de renuntiat. in 6. & Glossa ibidem: idq; re ipsa nonnunquam contigisse, constat ex historijs.

II. Si Pontifex in perpetuam amentiam incidat, tunc ipso iure diuino ea potestate excidit. Videtur communis: quia fundamentum iurisdictionis est vsus rationis; ita vt perpetua amentia, quoad capacitatem iurisdictionis & dignitatis, æquivalcat morti.

III. Extra casum hæresis seu apostasie, nec ob vlla, quamuis notoria crimina, nec ob alia incommoda, vel calamitates, priuari Pontifex sua potestate vnquam potest. Ita Antonin⁹ 3. par. tit. 22. c. 4. §. 3. Turrecremata l. 2. de Ecclesia cap. 9. §. 8. & sequentibus, & lib. 4. part. 1. c. 9. Pighius lib. 6. hier. eccles. cap. 19. Caietanus opusculo de auctoritate Papæ part. 1. c. 27. Turrianus lib. de Papa & Concilio, Corduba lib. 4. q. 6. etsi contrarium sentiat Glossa cap. si Papa. dist. 40. itemque Panormitan⁹ in Capit. significasti. de electione; qui docent, Papam deponi posse ob notoria crimina, quæ graue scandalum Ecclesie pariant, si quidem incorrigibilis permaneat; quos refutat etiam Bellarminus lib. 2. de Romano Pontifice à cap. 27.

Probatum ex iure Canonico, cap. si Papa, dist. 40. & cap. Electionem, dist. 79. & capit. Oues, 2. q. 7. & cap. Nemo, cap. Aliorum, cap. Cuncta, 9. q. 3. aliisque pluribus, apud Turrecrematam lib. 2. cap. 102. Ratio est. Tum quia extra casum hæresis & apostasie, pontifex est membrum Ecclesie, quid nõ etiam esse & permanere possit caput Ecclesie? quando alioquin superiorem nullum habet, à quo iudicetur, vt dicitur. Tum quia alias facile aperiretur ianua calumnijs, pluribusque schismatum occasionibus.

172 IV. Sed nec in casu hæresis, ab Ecclesia, seu Concilio generali, per se ac directe sua potestate

exuiæ priuari potest. Est itidem communio-
sententia speciatim eorum, quos pro sequenti
pronuntiatio adducimus; quamquam nec ceteris
Theologis hoc aduersari videatur, qui com-
muniter docent, supposita cognitione & senten-
tia Ecclesiæ, de notoria Pontificis hæresi, eum
ab ipso Deo sua potestate priuari. Ratio est;
tum quia Pontifex suam potestatem habet &
accipit non ab Ecclesia, sed immediate ab ipso
Deo, supposita tamen legitima electione, ve-
lut conditione requisita, vt dictum & omnes
communiter fatentur. Tum quia Pontifex nul-
lum habet superiorem in terris, à quo directe iu-
dicetur; quando ipse est caput supra vniuersam
Ecclesiam, adeoque etiam supra ipsum Concilium
generale, vt dicitur dub. 8.

174 V. In casu tamen notoriæ, & palam diulgatæ
in Ecclesia hæresis, quæ nulla tergiversatione ce-
lari possit, probabilis videtur, Pontificem ipso
facto, ipsoque iure diuino, etiam ante senten-
tiam & cognitionem Ecclesiæ declaratoriam crimi-
nis, excidere sua potestate. Ita habet commu-
nior sententia antiquiorum Theologorum, spe-
ciatim Turrecrematæ lib. 2. cap. 102. & lib. 4.
part. 2. à cap. 18. Paludani Opuseul. de potesta-
te Papæ, Driedonis de libert. Christi, cap. 14.
Castro lib. 2. de iusta hæret. punitione cap. 22.
& 23. Salmeronis tom. 12. tractat. 83. & ex
Canonistis, Augustini de Ancona de potestate
Papæ a 5. Simanchæ Institut. Catholic. cap. 21.
Iacobatij lib. 7. de Concilijs a. 1. quos sequitur
Gregorius de Valentia hic quæst. 1. punct. 7. §.
41. Et si contrarium sentiant Caietanus de au-
thoritate Papæ cap. 18. & 19. Sotus in 4. dist.
22. quæstion. 2. art. 2. Canus lib. 4. locorum.
cap. vltim. ad 12. Corduba lib. 4. quæst. 11. &
alij recentiores, qui docent, Pontificem nec in
casu hæresis quidem excidere sua potestate, ante
sententiam Ecclesiæ declaratoriam criminis.

Nituntur, inter alia, etiam dicto Clementis
epist. 1. quasi dixerit, hæreticum Papam esse deponen-
dum. Sed ego plus in ea epistola non inuenio,
quam hoc: *Ipsi autem Episcopi, si exorbitauerint, ab
istis (subditis) non sunt reprehendendi, vel arguendi;
sed supportandi, nisi in fide errauerint.* Quod ge-
neratim de Episcopis pronunciatum, suo eti-
am modo, & iuxta sensum nostræ assertionis,
facile, etiam Summo Pontifici applicari po-
test.

175 Ratio esse debet: quia in casu hæresis notoriæ,
necesse est, tum ob præceptum Christi & Aposto-
lorum, præcipientium, hæreticos esse vitandos,
vt dicitur q. 8. dub. 6. tum ob publicum Ecclesiæ
totius periculum vitandum, Pontificem sua po-
testate priuari, vt omnes fatentur: id vero fieri
nullo modo potest, per sententiam Ecclesiæ,
quamuis solum declaratoriam criminis: ergo cõ-
sendum est, eum tunc ipso facto & iure diuino
sua potestate priuari; eo modo, quo etiam in si-
mili casu amentia, censetur iure diuino hac po-
testate excidere, vt dictum.

Minor probatur; quia sententia etiam decla-
ratoria criminis requirit iurisdictionem, & pote-
statem citandi & examinandi reum: Ecclesia.

vero, aut Concilium in Summum Pontificem,
quamdiu is potestatem hanc habet, nullam habet
iurisdictionem, vt dictum. Neque ideo necesse
est, vlla sequi incommoda; quando in casu eius-
modi notoriæ hæresis, vt dictum, à nullo proba-
biliter talis Pontificis causa defendi potest, neque
vero in opposita etiam sententia satis constat,
per quos, & qua ratione ea sententia pronun-
tari possit & debeat; & multi sæpe anni la-
buntur, dum de generalis Concilij conuoca-
tione tractatur; esto, si tempestiuè respiscat,
ex tacito Ecclesiæ consensu, ea dignitas re-
deat.

176 VI. Sed & dubius Pontifex, quando Eccle-
siæ certo constare non potest, an vere & legitimi-
me fuerit electus, suum ius resignare debet;
alias eo abdicato, iure alius eligitur. In hoc
consentunt omnes. Ratio: quia dubius Pon-
tifex reuera in facie Ecclesiæ non est verus Pon-
tifex; vt pote cui Ecclesia obedire non tenetur;
quæ proinde iure ad nouam electionem procedit.
Plura infra de Schismate.

DVBIVM V.

*An Pontifex Romanus aliquan-
do ab ea potestate Summi Pa-
storis Ecclesia exciderit: Et de-
generarit in Antichristum.*

Ad S. Thomæ 2. 2. q. 1. a. 9. & 10.

177 Tertius hic aries est, quo nostri temporis
Sectarij aduersus Romani Pontificis au-
thoritatem ac primatum feruntur; eo qui-
dem impudentior, quod nulli hominum ordi-
ni vel dignitati parcere nouit, sed pari auda-
cia in omnes æque, etiam Principes, Reges, &
Imperatores Catholicos incurrit, vt inferius di-
cetur. Cæterum vt huius calumniæ vanitas
vel ex ipsa calumniatorum dissensione lique-
scat, aduertendum est, de ea Pontificis, vt aiunt, in
Antichristum metamorphosi, nõ eandem nostri
temporis Sectariorum, sed quinque omnino di-
uersas esse sententias, vt diligenter refert Bellar-
minus lib. 3. de Pontif. cap. 3.

Prima sententia est Samosatænorum siue Tri-
nitariorum, qui in Vngaria & Transyluania de-
gunt. Hi dicunt, Romanum Pontificem in
Antichristum degenerasse, statim post tempora
Apostolorum; quando nimirum, vt ipsi aiunt,
contra Apostolorum doctrinam docere & præ-
dicare cœpit, Deum *trinum in personis*, & Christum
binum in naturis.

178 Secunda sententia est Illyrici & Magdebür-
gensium Centuria 6. cap. 1. qui dicunt, Anti-
christum conceptum quodammodo fuisse initio
anni 400. deinde animatum & formatum in v-
tero matris circa annum 500. denique natum ac
in lucem editum anno 606. quando Phocas Pon-
tifici Romano concessit, vt caput vocaretur totius
Ecclesiæ; cum tamen etiam à Iustiniano, qui